

Motion till riksdagen 2019/20:3032

av **Pyry Niemi (S)**

Stärk det finska minoritetsspråkets ställning i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen noggrant bör följa upp den reviderade minoritetslagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2019 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det bor ca 675 000 sverigefinländare i Sverige. Det motsvarar ca 7 procent av hela landets befolkning. Många av dem som flyttade till Sverige på 1950- och 1960-talen börjar bli äldre, vilket betyder att behoven av vård och omsorgsservice med finska som språk ökar för varje dag. Det är färre äldre barn som läser och talar finska idag, vilket i sig minskar möjligheterna till att få en bra språkgrund och givetvis en extra merit vid framtida yrkesval.

Minoritetslagstiftningen i sin nuvarande form har funnits sen 2010. Riksdagen godkände regeringens reviderade proposition i mars 2018 för att träda i kraft i januari 2019. Det är bra att den nu reviderade lagstiftningen är i funktion, men för att uppnå intentionerna måste många steg aktiviteter genomföras. Det är i sanning mycket ambitiöst och lovvärt att:

- Alla kommuner och landsting föreslås vara skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.
- Det ska tydliggöras att skyldigheten att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt lagen är ovillkorlig för kommuner och landsting och statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken.
- Rätten att använda sig av sitt minoritetsspråk vid skriftliga kontakter med vissa myndigheter ska även omfatta meänkieli.

- Diskrimineringsombudsmannen ska tas upp bland de myndigheter som enskilda alltid har rätt att kontakta skriftligen på finska, meänkieli eller samiska, liksom Arbetsförmedlingen i ärenden där den enskilde är part.

För att förbättra möjligheterna till förskoleundervisning på finska, meänkieli och samiska inom förvaltningsområdena bör nya steg övervägas, såsom att rätt till förskola på minoritetsspråken förs in i skollagen och att tydligare krav på kommuner att erbjuda barn vars vårdnadshavare begär det plats i förskola eller annan pedagogisk verksamhet där hela eller en väsentlig del bedrivs på språken. Det finns också behov av att överväga en stärkt rätt till äldreomsorg på minoritetsspråken och ett förtydligande av vad samråd enligt lagen innebär.

Det är bra med ska-krav i lagstiftningen, men en hel del frågor kvarstår att hantera i praktiken. Det gäller bland annat rätten till finskspråkig förskola, specificering gällande minimiomfattningen på modersmålsundervisningen, kompetensförsörjningen och rekryteringsplaneringen när en stor del av den finskkunniga barn- och äldreomsorgspersonalen och lärarkåren går i pension. Det behövs också en kvalitetssäkring av utbildning i det finska språket så att det blir likvärdigt över hela landet samt öppnas upp så att finska språket kan bli en merit vid ansökningar till vissa kommunala och regionala tjänster.

Det är viktigt att säkra att ambitionshöjningarna i minoritetspolitiken ger tydliga effekter i kommuner och regioner som ligger i linje med lagstiftningens förändrade intentioner.

Pyry Niemi (S)